

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

EDİRNE BELEDİYESİ PERSONEL ANONİM ŞİRKETİ

2023 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	4
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	7
7.	DENETİM BULGULARI.....	7

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu	2
Tablo 2: Şirketin Bağımsız Denetime Tabi Olma Durumu.....	11
Tablo 3: Sponsorluk Sözleşme Bilgileri.....	13

KISALTMALAR

BOBİ FRS	Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
TFRS	Türkiye Finansal Raporlama Standartları

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Şirketin Personele İlişkin Giderlerinin Hatalı Hesapta Takip Edilmesi

B. Diğer Bulgular

1. Sayıştaya Verilmesi Gereken Defter, Mali Tablo ve Belgelerin Zamanında ve Uygun Yöntemde Verilmemesi

2. Şirket Mali Tablolarının Bağımsız Denetime Tabi Tutulmaması

3. Şirket Tarafından Profesyonel Bir Spor Kulübü ile Mevzuat Hükümlerine Aykırı Olarak Sponsorluk Sözleşmesi İmzalanması ve Nakdi Yardımda Bulunulması

4. Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Mali Haklarının Genel Kurul Kararı ile Belirlenmesi Gerekirken Yönetim Kurulu Kararı ile Belirlenmesi

5. Şirketin Vergi ve Sosyal Güvenlik Kurumu Borçlarının Vadesinde Ödenmemesi Nedeniyle Ek Mali Külfete Katlanılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Edirne Belediyesi Personel AŞ, Edirne Belediyesi tarafından 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 70'inci maddesi ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre 2018 yılında kurulmuş olup 06.04.2018 tarihinde ticaret siciline tescil edilmiştir.

Edirne Belediyesi Personel AŞ'nin faaliyet alanı, şirket ana sözleşmesinde gösterilmiş olup personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı yöntemiyle çalıştırılan personelin işçi statüsünde istihdam edilebilmelerini sağlamaya ve/veya bu kapsamda işçi statüsünde personel çalıştırılmasına dayalı hizmetleri yürütmeye ilişkin işlemleri gerçekleştirmektedir.

Edirne Belediyesi Personel AŞ kamu hukukuna ve özel hukuka tabi olarak kurulmuş olup faaliyetlerini temel olarak Türk Ticaret Kanunu, Belediye Kanunu ve Borçlar Kanunu'na tabi olarak gerçekleştirmektedir. Ayrıca şirket gerçekleştireceği ihaleli işlemlerde Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim bir şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Yönetim kurulu üyeliğine ancak gerçek kişiler seçilebilir. Pay sahibi olan bir tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olamaz. Ancak, tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişiler yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsil yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörülmüş zaruri bir organdır.

Şirketin yönetim kurulu, tüzel kişi ortaklığını temsilen 3 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üyeleri 10.08.2022 tarihli Genel Kurul kararı ile seçilmişlerdir.

Şirkette çalışan personel sayısı, 31.12.2023 tarihi itibarıyla 1310'dur. Çalışan personel 4857 sayılı İş Kanunu'na tabidir.

1.3. Mali Yapı

Edirne Belediyesi Personel AŞ'nin nominal sermaye tutarı 400.000,00 TL olup sermayesinin tamamı ödenmiştir.

Edirne Belediyesi, şirketin %100 oranındaki hissesine sahiptir. Şirketin 31.12.2023 tarihi itibarıyla sermaye ve hisse yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu

Pay Sahibinin Adı, Soyadı/Ünvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
Edirne Belediye Başkanlığı	400.000,00	100

Edirne Belediyesi Personel AŞ'nin iştiraki bulunmamaktadır.

Şirketin amacı personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı yöntemiyle çalıştırılan personelin işçi statüsünde istihdam edilebilmelerini sağlamaya ve/veya bu kapsamda işçi statüsünde personel çalıştırılmasına dayalı hizmetleri yürütmeye ilişkin işlemleri gerçekleştirmektir. Bu nedenle şirketin ana geliri personel hakedişleridir.

Şirketin 2021, 2022 ve 2023 yılı gelir tabloları incelendiğinde, dönem net kârının son üç yılda nominal olarak arttığı anlaşılmaktadır. Şirket; 2021 yılında 13.983.714,45 TL, 2022 yılında 21.073.765,44 TL ve 2023 yılında ise 35.689.419,93 TL kar elde etmiştir.

Şirketin son üç yıldaki faaliyetleri sonucunda kar etmesinin nedenlerinin, 2022 ve 2023 yıllarında personel ücretlerine yapılan zamlar sonucu Edirne Belediyesinden sağlanan hakediş tutarlarındaki artışlar olduğu değerlendirilmektedir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994

tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenir. 2022 yılı Aktif Toplamı 14.008.700,00 TL veya Net Satışlar Toplamı 28.016.300,00 TL'yi aşan üretim ve hizmet işletmeleri, 2023 yılında maliyet hesaplarını 7/A seçeneğine göre tutmak zorundadırlar.

1.4.2. Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar. Anonim şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılır.

Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ise, Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Kanun'un 397'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca bağımsız denetime tabi olacak işletmeleri belirleme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir. 2018/11597 sayılı BKK'da (ve söz konusu Karar'ın yerini alan 30.11.2022 tarih ve 2022/6434 sayılı Cumhurbaşkan Kararı'nda) bağımsız denetime tabi olacak şirketlere ilişkin ölçütler belirlenmiştir. Edirne Belediyesi Personel Anonim Şirketi bu kapsamda bağımsız denetime tabidir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından alınan ve 19.09.2018 tarih 30540 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kurul Kararı'na göre bağımsız

denetime tabi olup Türkiye Finansal Raporlama Standartlarını (TFRS) uygulama zorunluluğu bulunmayan işletmelerin münferit ve konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında BOBİ FRS'nin uygulanmasına; ancak söz konusu kurum, kuruluş ve işletmelerin isteğe bağlı olarak TFRS'leri uygulayabileceğine karar verilmiştir. Bu minvalde Edirne Belediyesi Personel AŞ, bağımsız denetime tabi olup BOBİ FRS / TFRS'de öngörülen finansal tabloları (Finansal Durum Tablosu, Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu, Özkaynak Değişim Tablosu ve Nakit Akış Tablosu) hazırlamaktadır.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- Envanter defteri.

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile

bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol; bir kurumun yönetimi ve personeli tarafından hayata geçirilen ve faaliyetlerin düzenli, etik kurallarına uygun, verimli, tutumlu ve etkin biçimde yürütülmesi; Hesap verme sorumluluğunun gerektirdiği yükümlülüklerin yerine getirilmesi; yürürlükteki mevzuata uyulması; kamu kaynaklarının kayıplara karşı korunması; kurumun amaçlarını gerçekleştirmek suretiyle, kurumun misyonunun yerine getirmesi için makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanmış olan bütünüleyici bir süreçtir.

Edirne Belediyesi Personel AŞ 5018 sayılı Kanun'a tabi olmadığı için bu Kanun ve ikincil mevzuatla getirilen, iç kontrol sistemi, ön mali kontrol, iç denetim, risk değerlendirme, performans ölçüm sistemi gibi iyi yönetim uygulamalarını hayata geçirme, bu sistem ve uygulamaların türevi niteliğindeki çıktıları üretme yükümlülüğü bulunmamaktadır.

Edirne Belediyesi Personel AŞ 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca kurulmuş olup bu Kanun hükümleri doğrultusunda iç kontrol sistemi değerlendirilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Yönetim ve temsil" ana başlığı altında yönetim kurulunun görev dağılımını düzenleyen 366'ncı maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen "*Yönetim kurulu, işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulamak veya iç denetim amacıyla içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurabilir*" hükmü ile şirketlerde denetim komitelerinin kurulması konusunda yönetim kuruluna yetki verilmiş ancak bu düzenleme ile belli bir ölçütü esas alan, bir gereklilik ya da zorunluluk öngörülmemiştir.

Aynı Kanun'un 378'inci maddesinde ise; "*(1) Pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde, yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür. Diğer şirketlerde bu komite denetçinin gerekli görüp bunu yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmesi hâlinde derhâl kurulur ve ilk raporunu kurulmasını izleyen bir ayın sonunda verir. (2) Komite, yönetim kuruluna her iki ayda bir vereceği raporda durumu değerlendirir, varsa tehlikelere işaret eder, çareleri gösterir. Rapor denetçiye de yollanır*" denilmektedir.

Kanunun söz konusu maddeleri birlikte değerlendirildiğinde, borsada işlem gören şirketlerde iç kontrol sisteminin kurulması zorunluluk iken diğer şirketlerde isteğe bağlı bırakılmıştır. Kanun'un 378'inci maddesinde belirtildiği gibi denetçinin gerekli görüp bunu

yazılı olarak yönetim kuruluna bildirmesi halinde iç kontrol sisteminin kurulması diğer şirketlerde de zorunludur.

Bu açıklamalar doğrultusunda Edirne Personel AŞ'nin borsada işlem görme bakımından ve denetçi raporuna dayalı olarak da iç kontrol sistemi kurma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Bir yasal zorunlulukla ilişkilendirilmeksizin, mevzuatta ve uluslararası standartlarda yer alan kontrollere ilişkin düzenlemeler doğrultusunda iç kontrollerin değerlendirilmesi mümkündür. Şirketin iç kontrol kapsamındaki uygulamalarına bu bağlamda aşağıda yer verilmiştir.

Şirket faaliyetlerinin yürütülmesi, işlemlerin onaylanması, uygulanması ve kontrolü farklı görevliler tarafından yapılarak görevler ayrılığı ilkesine uyulmakta hata, eksiklik, yanlışlık, usulsüzlük ve riskler azaltılmaya çalışılmaktadır. Şirketin geçmiş yıl faaliyet gelirleri ile harcamalarını takip etmek, kar-zarar durumunu ortaya koyabilmek adına mevzuat gereği hazırlanması gereken finansal tablolar mart ayında yapılan Genel Kurula sunulmuştur.

Mali nitelikteki iş ve işlemlerle ilgili risk analizleri yapılmamış, iş akış şemaları ile iç kontrol sistemleri oluşturulmamıştır. Şirketin gelir ve giderlerine ilişkin iş ve işlemlerinin düzenlendiği ve süreç akış şemalarının oluşturulduğu düzenlemeler yapılmamıştır. Bu sebeple mali nitelikteki iş ve işlemler üzerinde iç kontrol faaliyetleri sistematik bir şekilde sürdürülememektedir. Muhasebe birimince yapılan kontroller sınırlı düzeyde kaldığından Şirkette iç kontrol ortamının oldukça riskli olduğu değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Edirne Belediyesi Personel AŞ'nin 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Şirketin Personele İlişkin Giderlerinin Hatalı Hesapta Takip Edilmesi

Şirket tarafından personel için (brüt ücret, tis ödemeleri vb.) yapılan giderlerin, hatalı olarak muhasebeleştirildiği görülmüştür.

1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "Tek Düzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları" başlıklı bölümünün "Hesap Planı Açıklamaları" başlıklı (C) kısmında, hesap planında yer alan hesapların hangi durumlarda kullanılacağı tarif edilmiştir.

Bahse konu Tebliğ'in "74 Hizmet Üretim Maliyeti" başlıklı maddesinde, bu hesap grubunun hizmet işletmeleri ile ilgili olduğu, hizmet işletmelerinde 71, 72 ve 73 gruplarda yer alan hesapların kullanılmayacağı, bu hesaplar yerine 74 No.lu gruptaki hesapların kullanılacağı ve hizmet işletmelerinin üretim maliyetlerinin izlenmesinde kullanılan hesapların bu grupta yer aldığı belirtilmiştir.

Aynı maddenin "740 Hizmet Üretim Maliyeti" başlıklı alt maddesinde, hizmet işletmelerinde üretilen hizmetler için yapılan giderlerin fiili tutarlarının bu hesabın borcuna kaydedileceği, ardından dönem sonlarında bu hesabın 741 Hizmet Üretim Maliyeti Yansıtma Hesabı ile karşılaştırılarak kapatılacağı ifade edilmiştir.

Şirket Esas Sözleşmesi'nin "Amaç ve Konu" başlıklı 3'üncü maddesinde şirketin faaliyetlerine ilişkin bilgiler yer almaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda Şirketin tek faaliyet alanı, 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 126'ncı maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Ek Madde 20 hükümleri çerçevesinde, Edirne Belediyesinin ihtiyacı olan işgücünün personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı yöntemiyle teminini sağlamaktadır. Yani şirket faaliyet alanı itibariyle hizmet üreten bir işletmedir.

Yapılan incelemede; Edirne Belediyesi Personel AŞ tarafından 2023 yılı içerisinde personel için (brüt ücret, tis ödemeleri vb.) yapılan 270.052.470,57 TL tutarındaki giderin, 740 Hizmet Üretim Maliyeti yerine 730 Genel Üretim Giderleri hesabında takip edildiği tespit edilmiştir.

Şirketin ana sözleşmesinde de belirtildiği üzere Şirket, Edirne Belediyesinin personel ihtiyacının teminini sağladığı için hizmet üreten bir kuruluştur. Şirketin üretime bağlı işler için yapılan direkt işçilik ve direkt ilk madde ve malzeme gideri gerektiren bir üretimi olmadığı için 730 Genel Üretim Giderleri Hesabını kullanması mümkün değildir.

Kamu idaresi cevabında, bulguya katıldığını belirtmiş olup söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı ifade edilmiştir

Sonuç olarak Şirketin, personele ilişkin yapacağı giderleri hizmet üreten bir kuruluş olarak 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabında takip etmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Sayıştaya Verilmesi Gereken Defter, Mali Tablo ve Belgelerin Zamanında ve Uygun Yöntemde Verilmemesi

Şirketin 2023 yılı hesap dönemine ilişkin Sayıştaya verilmesi gereken defter, mali tablo ve belgeleri, mevzuatta öngörülen yöntemde ve süresinde göndermediği görülmüştür.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 8'inci maddesinde kamu idarelerinin hesaplarının, muhasebe yetkilileri tarafından hazırlanarak üst yöneticiler veya görevlendirdiği harcama yetkilileri ile muhasebe yetkilileri tarafından denetime hazır bekletileceği veya Sayıştayın bildireceği yere gönderileceği, bu hesaplara ilişkin ve mevzuatına uygun olarak tutulan defter, kayıt ve belgelerden Sayıştaya sunulacak olanların çeşitleri, verilme yeri, süresi ve usullerinin Sayıştay tarafından belirleneceği, hesapların verilmemesinden doğan sorumluluğun, hesapların Sayıştay tarafından istendiği tarihte görev başında bulunan muhasebe yetkilisi ile üst yönetici veya görevlendirdiği harcama yetkilisine ait olduğu hükme bağlanmıştır.

6085 sayılı Kanun'un 8'inci maddesine dayanılarak Sayıştay Başkanlığı tarafından yürürlüğe konulan "Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar" ile denetime tabi kamu idarelerince tutulan defter, kayıt, belge ve bilgilerden Sayıştaya sunulacak olanların çeşitleri, verilme yeri, yöntemi ile süresi belirlenmiştir.

Usul ve Esaslar'ın 2'nci maddesinde, bu Usul ve Esaslar'ın Sayıştay denetimine tabi kamu idarelerini kapsadığı, 4'üncü maddesinde kamu idaresinin, kamu veya özel hukuk hükümlerine tabi olup olmadığına bakılmaksızın Sayıştay denetimine tabi tüm idare, kuruluş, müessese, birlik, işletme, bağlı ortaklık ve şirketleri ifade ettiği belirtilmiş, 5'inci maddesinde, Sayıştay denetimine tabi olan kamu idarelerinin verecekleri defter, mali tablo, belge ve bilgilerin çeşitleri sayılmış, 6'ncı maddesinde bu belgelerin verilme yeri ve süreleri belirlenmiştir.

Aynı Usul ve Esaslar'ın 7'nci maddesinde, idareler itibarıyla Usul ve Esaslar'ın eklerinde belirlenmiş formatta, her bir tablo, belge veya cetvelin tabi olduğu mevzuata göre yetkili ve sorumlu olanlar tarafından elektronik olarak imzalanarak web portal aracılığıyla Sayıştaya gönderileceği, Kamu idaresi hesaplarını Sayıştaya verme sorumluluğunun, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabi olmayan kamu idarelerinde üst yönetici ile muhasebe yetkilisinde olduğu belirtilmektedir.

Yapılan incelemede; Şirketin 2023 yılı hesap dönemine ait defter, belge ve mali tablolarını, Usul ve Esaslar'ın 5, 6 ve 7'nci maddelerinde belirtilen süre ve usulde Sayıştaya vermediği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, Şirketin yukarıda belirtilen mevzuata uygun olarak vermesi gereken defter, mali tablo ve belgelerini belirtilen süre ve usulde Sayıştaya göndermesi gerekmektedir.

BULGU 2: Şirket Mali Tablolarının Bağımsız Denetime Tabi Tutulmaması

Şirketin bağımsız denetime tabi olma ölçütlerini sağlamasına rağmen mali tablolarının, bağımsız denetime tabi tutulmadığı görülmüştür.

30.10.2022 tarih ve 32029 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6434 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe giren Bağımsız Denetime Tabi Şirketleri Belirlenmesine Dair Karar'a ekli 2 sayılı listede, sermayesinin %50'den fazlası belediyelere ait olan şirketlerin bu listede yer aldığı ifade edilmiştir.

Aynı Karar'ın "Bağımsız denetime tabi şirketler" başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde; üç ölçütten en az ikisinin eşik değerlerini art arda iki hesap döneminde aşan şirketlerin bağımsız denetime tabi olduğu ifade edilmiş, aynı bendin ikinci fıkrasında ise Ekli 2 sayılı listede belirtilen şirketler için eşik değerlerin; aktif toplamı 60 milyon Türk Lirası, yıllık net satış hasılatı 80 milyon Türk Lirası ve çalışan sayısının 100 kişi olduğu belirtilmiştir.

26.12.2012 tarih ve 28509 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bağımsız Denetim Yönetmeliği’nin “Denetim raporu düzenleme ve görüş bildirme yükümlülüğü” başlıklı 30’uncu maddesinde, Türk Ticaret Kanunu uyarınca yapılan denetimlerde denetim raporlarının, denetimi yapılan finansal tabloların ait olduğu hesap dönemine ilişkin olağan genel kurul toplantısından en az 20 gün önce ve her durumda anılan Kanun’da olağan genel kurul toplantıları için öngörülen azami sürenin sonuna kadar denetlenen işletmenin yönetim organına teslim edilmesinin zorunlu olduğu ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden, %50’den fazlası belediyelere ait olan şirketlerin belirlenen üç ölçütten en az ikisini sağlaması durumunda bağımsız denetime tabi olduğu, yapılacak bağımsız denetime ilişkin raporların mevzuatta belirtilen sürede şirkete teslim edilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, Edirne Belediyesi Personel AŞ’nin aşağıda ayrıntısına yer verilen tabloda da görüldüğü üzere bağımsız denetime tabi olma ölçütü olan 3 eşik değeri de art arda iki hesap döneminde aştığı ancak bağımsız denetime tabi tutulmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 2: Şirketin Bağımsız Denetime Tabi Olma Durumu

Yıllar	Ölçütler	Olması Gereken Eşik Değerler (TL/Kişi Sayısı)	Şirketin Mevcut Durumu (TL/Kişi Sayısı)
2021	Aktif Toplamı	30.000.000,00	84.075.019,38
	Yıllık Net Satış Hasılatı	40.000.000,00	88.329.021,98
	Çalışan Sayısı	125	1.047
2022	Aktif Toplamı	60.000.000,00	173.866.162,85
	Yıllık Net Satış Hasılatı	80.000.000,00	163.948.647,37
	Çalışan Sayısı	100	1.184

Kamu İdaresi cevabında, 2021 ve 2022 yılları mali tablolarına ilişkin geçmişe yönelik bağımsız denetim yapıldığını, 2023 yılına ilişkin bağımsız denetim faaliyetinin ise genel kurula sunulacağını ifade etmiştir. Ancak 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nda olağan genel kurul toplantısı için belirtilen “her yıl hesap döneminin sona ermesinden itibaren ilk üç ay içinde yapılır” hükmündeki süre geçmiş olduğundan kanuni süreye uygun işlem tesis edilmemiştir.

Sonuç olarak; Şirketin mevzuat hükmü ile belirlenen bağımsız denetime tabi olma ölçütlerini art arda iki hesap döneminde de sağlamasından dolayı finansal tablolarının bağımsız denetime tabi tutulması ve hazırlanacak raporun Yönetmelik ile belirlenen süre içerisinde Şirket Genel Kuruluna sunulması gerekmektedir.

BULGU 3: Şirket Tarafından Profesyonel Bir Spor Kulübü ile Mevzuat Hükümlerine Aykırı Olarak Sponsorluk Sözleşmesi İmzalanması ve Nakdi Yardımda Bulunulması

Şirketin, profesyonel spor kulübü statüsüne sahip olan Edirnespor Kulübü Derneği ile mevzuata aykırı olarak sponsorluk sözleşmesi imzaladığı ve buna istinaden Derneğe nakdi yardımda bulunulduğu görülmüştür.

26.04.2022 tarih ve 31821 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu’nun “Yardım Şekilleri” Başlıklı 21’inci maddesinde;

“(1) Bakanlık ve spor federasyonları; altyapı ve sporun gelişimine ilişkin konularda spor kulüplerine, spor anonim şirketlerine ve üst kuruluşlara yardımda bulunabilir.

(2) Yardımlar, aynı veya nakdî şekilde yapılabilir.

(3) Büyükşehir belediyesi, belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketler, spor kulüplerinin ve spor anonim şirketlerinin profesyonel spor dallarına ve bunların profesyonel sporcularına her ne ad altında olursa olsun kaynak aktaramaz ve yardımda bulunamaz. 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7’nci maddesinin birinci fıkrasının (m) bendi bu hükmün kapsamı dışındadır.

... ”

hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmünden, belediyelerin sermayesinin %50’den fazlasına sahip oldukları şirketlerin profesyonel spor kulüplerine her ne ad altında olursa olsun kaynak aktaramayacağı ve yardımda bulunamayacağı açıkça anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, Edirne Personel AŞ ile profesyonel spor kulübü statüsünde olan Edirnespor Kulübü Derneği arasında detayı aşağıda yer verilen tablodan görüleceği üzere çeşitli tarihlerde nakdi yardım şeklinde sponsorluk sözleşmesi imzalandığı ve 2023 yılı içerisinde 4.000.000,00 TL’lik kısmının ödendiği görülmüştür.

Tablo 3: Sponsorluk Sözleşme Bilgileri

Sözleşme Dönemi		Sözleşme Tutarı (TL)
Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	
2.09.2022	28.07.2023	17.000.000,00
1.08.2023	31.05.2024	20.000.000,00
TOPLAM		37.000.000,00

Diğer yandan 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "Diğer indirimler" başlıklı 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, 21.05.1986 tarih ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 17.06.1992 tarih ve 3813 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamında yapılan sponsorluk harcamalarının sözü edilen kanunlar uyarınca tespit edilen profesyonel spor dalları için %50'sinin kurumlar vergisi matrahından indirim konusu yapılabileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda bahse konu olan mevzuat hükümlerine göre şirket, profesyonel spor kulübü olan Edirnespor Kulübü Derneğine sponsorluk sözleşmesi adı altında vermiş olduğu nakdi yardımın %50'lik kısmını kurumlar vergisi matrahından indirebilecek kalan kısmını ise gider kalemi olarak matraha eklemek durumunda kalacaktır. Bu nedenle söz konusu giderin matrahtan indirilememesi nedeniyle şirketin vergi yükümlülüğünde de artış meydana gelecektir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 18'inci maddesinin ikinci fıkrasında; "*Her tacirin ticaretine ait bütün işlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekir.*" hükmü bulunmaktadır.

Belirtilen hüküm, tacirin öngörülü, konusunu bilen, hukuki ve fiili durumu kavrayabilme özelliklerine sahip olmasını gerektirmektedir. Basiretli iş adamı kavramı kısaca ticari hayatın gereklerini ve teamüllerini iyi bilmeyi ifade etmektedir.

Şirketler kâr amacı ile kurulmuş olan organizasyonlar olup, ayrı tüzel kişiliğe sahiptirler. 6102 sayılı Kanun hükümleri gereğince kurulan bir şirket, Kanun'un 16'ncı maddesine göre tacir niteliğine haiz olup 18'inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince de ticaretine ilişkin tüm faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmek zorundadır. Dolayısıyla tacirin şirket menfaatlerini her şeyin üzerinde tutma zorunluluğu bulunmaktadır.

Şirket Esas Sözleşmesinin "Amaç ve Konu" başlıklı 3'üncü maddesinde şirketin faaliyetlerine ilişkin bilgi yer almaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda Şirketin tek faaliyet alanı, 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 126'ncı maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde

Kararname'ye eklenen Ek Madde 20 hükümleri çerçevesinde, Edirne Belediyesinin ihtiyacı olan işgücünün personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı yöntemiyle teminini sağlamaktadır.

Kamu İdaresi cevabında, bundan sonraki süreçte hiçbir spor kulübü ile sponsorluk sözleşmesi imzalanmayacağını ifade etmiştir.

Sonuç olarak; Şirketin her ne ad altında olursa olsun herhangi bir profesyonel spor kulübüne kaynak aktarmasına veya yardımda bulunmasına sebep olacak bir sponsorluk veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak bir sözleşme yapmaması ve Şirket bütçesinden yapılacak her türlü harcamada da Şirket menfaatlerini düşünerek hareket etmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Mali Haklarının Genel Kurul Kararı ile Belirlenmesi Gerekirken Yönetim Kurulu Kararı ile Belirlenmesi

Şirketin yönetim kurulu üyelerine yapılan huzur hakkı ve ücret ödemelerinin, genel kurul kararı ile belirlenmesi gerekirken yönetim kurulu kararı ile belirlendiği görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "V- Yönetim Kurulu Üyelerinin Mali Hakları" başlıklı 394'üncü maddesinde; Yönetim Kurulu üyelerine, tutarı esas sözleşmeyle veya genel kurul kararıyla belirlenmiş olmak şartıyla huzur hakkı, ücret, ikramiye, prim ve yıllık kârdan pay ödenebileceği ifade edilmiştir.

Aynı Kanun'un anonim şirketlerde genel kurulun görev ve yetkilerini düzenleyen 408'inci maddesinin ikinci fıkrasında; çeşitli hükümlerde öngörülmüş bulunan devredilemez görevler ve yetkiler saklı kalmak üzere, genel kurula ait devredilemez görevler ve yetkilerin neler olduğu ifade edilmiş; aynı maddenin (b) bendinde, yönetim kurulu üyelerinin seçimi, süreleri, ücretleri ile huzur hakkı, ikramiye ve prim gibi haklarının belirlenmesi, ibraları hakkında karar verilmesi ve görevden alınmalarının genel kurulun devredilemez bir görev ve yetkisi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmünden de anlaşıldığı üzere yönetim kurulu üyelerinin huzur hakkını belirlemek şirket genel kurulunun devredilemez görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

Şirketin hesap ve işlemlerine ilişkin yapılan incelemede; 01.09.2023 tarih ve 2023/12 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile yönetim kurulu üyelerine ödenecek huzur hakkı tutarlarının belirlendiği ve buna ilişkin herhangi bir Genel Kurul Kararı alınmadığı görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, bulguya katıldığını belirtmiş olup yönetim kurulu üyelerine sağlanan mali hakların Genel Kurul Kararı ile belirleneceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; yönetim kurulu üyelerine ödenmesi gereken huzur hakkı ve ücret gibi mali hakların mevzuat hükümleri çerçevesinde genel kurul kararı ile belirlenmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Şirketin Vergi ve Sosyal Güvenlik Kurumu Borçlarının Vadesinde Ödenmemesi Nedeniyle Ek Mali Külfete Katlanması

Şirketin, vergi ve Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) borçlarını vadesinde ödemediği ve bu borçları 7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun çerçevesinde yapılandırma yoluna gittiği, bu nedenle asıl borca ek olarak vade farkı ödediği ve ek bir mali külfete katıldığı görülmüştür.

A) Vergi Borcunun Vadesinde Ödenmemesi Nedeniyle Ek Mali Külfete Katlanması

Şirketin, vergi borcunu vadesinde ödemediği ve bu borçların 7440 sayılı Kanun kapsamında yapılandırmasından dolayı vade farkı ödemesinde bulunduğu görülmüştür.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "Kabul edilmeyen indirimler" başlıklı 11'inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde, kurum kazancının tespitinde bu Kanun'a göre hesaplanan kurumlar vergisi ile her türlü para cezaları, vergi cezaları, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ödenen cezalar, gecikme zamları ve faizler ile Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ödenen gecikme faizlerinin indirim konusu yapılamayacağı ifade edilmiştir.

Bu şekilde ödenen vade farkı tutarları, Şirket hasılatından indirimi kabul görmeyen giderler olması nedeniyle kurum kazancına ilave edilerek vergi matrahına eklenmektedir. Dolayısıyla yapılan bir gider sonucunda bu tutarın kurum kazancından indirimi kabul edilmemesi ve kurum kazancına ilave edilmesi Şirketin vergi yükünü arttırmaktadır. Bu sebeple kanunen kabul edilmeyen giderler, Şirketin gelirlerinin azalmasına sebep olduğu gibi vergi matrahını da arttırmaktadır. Bu giderler dolaylı olarak Şirketin öz sermayesinde de azalışa neden olmaktadır.

Yapılan incelemede, Şirket tarafından 2023 yılı içerisinde vergi borcunun vadesinde ödenmemesi nedeniyle 4.505.394,55 TL anaparanın yanı sıra 1.621.942,02 TL tutarında vade

farkı ödemesi yapıldığı tespit edilmiştir. Yapılan bu ödeme kanunen kabul edilmeyen bir gider olduğundan Şirketin vergi yükünü arttırmakta ve ek bir mali külfet oluşturmaktadır.

Kamu idaresi cevabında, bulguya katıldığını belirtmiş olup bundan sonraki süreçte, söz konusu ödemelerin hassasiyetle takip edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Şirket tarafından vergilerin ödenmesinde temerrüde düşülmeyecek şekilde nakit planlamasının yapılması ve gecikme zammı, faizi veya vade farkı şeklinde kanunen kabul edilmeyen gider tutarlarının ortadan kaldırılması gerekmektedir.

B) Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan Borçların Vadesinde Ödenmemesi Nedeniyle Ek Mali Külfete Katlanması

Şirketin, SGK'ya olan borçlarını vadesinde ödemediği ve bu borçların 7440 sayılı Kanun kapsamında yapılandırmasından dolayı vade farkı ödemesinde bulunduğu görülmüştür.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "Kabul edilmeyen indirimler" başlıklı 11'inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde, kurum kazancının tespitinde bu Kanun'a göre hesaplanan kurumlar vergisi ile her türlü para cezaları, vergi cezaları, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ödenen cezalar, gecikme zamları ve faizler ile Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ödenen gecikme faizlerinin indirim konusu yapılamayacağı ifade edilmiştir.

Şirket tarafından bu şekilde ödenen vade farkı tutarları, Şirket hasılatından indirimi kabul görmeyen giderler olması nedeniyle kurum kazancına ilave edilerek vergi matrahına eklenmektedir. Dolayısıyla yapılan bir gider sonucunda bu tutarın kurum kazancından indirimi kabul edilmemesi ve kurum kazancına ilave edilmesi Şirketin vergi yükünü arttırmaktadır. Bu sebeple kanunen kabul edilmeyen giderler, Şirketin gelirlerinin azalmasına sebep olduğu gibi vergi matrahını da arttırmaktadır. Bu giderler dolaylı olarak Şirketin öz sermayesinde de azalışa neden olmaktadır.

Yapılan incelemede, Şirket tarafından 2023 yılı içerisinde SGK'ya olan borçların vadesinde ödenmemesi nedeniyle 14.011.355,91 TL anaparanın yanı sıra 5.043.073,22 TL tutarında vade farkı ödemesi yapıldığı tespit edilmiştir. Yapılan bu ödeme kanunen kabul edilmeyen bir gider olduğundan Şirketin vergi yükünü arttırmakta ve ek bir mali külfet oluşturmaktadır.

Kamu İdaresi cevabında, bulguya katıldığını belirtmiş olup bundan sonraki süreçte, söz konusu ödemelerin hassasiyetle takip edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Şirket tarafından SGK'ya olan borçların ödenmesinde temerrüde düşülmeyecek şekilde nakit planlamasının yapılması ve gecikme zammı, faizi veya vade farkı şeklinde kanunen kabul edilmeyen gider tutarlarının ortadan kaldırılması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>